

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

2 ELEKTRONIKAI SZERELÉS- ÉS KÖTÉSTECHNOLÓGIÁK

2-01 A FURAT ÉS FELÜLET SZERELHETŐ ALKATRÉSZEK MEGJELENÉSI FORMÁI ÉS TÍPUSAI

ELEKTRONIKAI TECHNOLÓGIA ÉS ANYAGISMERET
VIETAB00

 BMEETT
ELEKTRONIKAI TECHNOLÓGIA TANSZÉK

BUDAPEST UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF ELECTRONICS TECHNOLOGY

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

AZ ELEKTRONIKUS ALKATRÉSZEK CSOPORTOSÍTÁSA

- **Funkció szerint:**
aktív, passzív
- **Szerelhetőség szerint:**
furatszerelt, felületszerelt, tokozatlan chip
- **Funkciók száma szerint:**
diszkrét alkatrészek – egy alkatrész egy áramköri elemet tartalmaz,
integrált áramkörök – egy alkatrész több áramköri elemet tartalmaz

Felületszerelt ellenállás

Furatszerelt tokozott IC
Pl. Dual Inline Package (DIP)

Felületszerelt tokozott IC
Pl. Quad Flat Pack (QFP)

Furatszerelt ellenállás

 BMEETT

Elektronikus alkatrészek

2/29

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

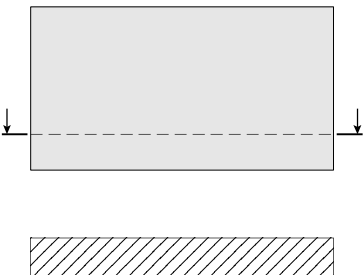

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszálas epoxigyanta

 BMEETT

Elektronikus alkatrészek

3/29

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

forrszem   vezetékek   forr. felület (pad)

via

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszál-as epoxigyanta
2. Réz mintázat: fotolitográfiával kialakított

BMEETT Elektronikus alkatrészek 4/29

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

forrszem   vezetékek   forr. felület (pad)

via

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszál-as epoxigyanta
2. Réz mintázat: fotolitográfiával kialakított
3. Forrasztásgátló maszk: szitanyomtatással viszik fel és fotolitográfiával mintázzák

BMEETT Elektronikus alkatrészek 5/29

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

forrszem   vezetékek   forr. felület (pad)

via

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszál-as epoxigyanta
2. Réz mintázat: fotolitográfiával kialakított
3. Forrasztásgátló maszk: szitanyomtatással viszik fel és fotolitográfiával mintázzák
4. Feliratok, pozícióbrák: szitanyomtatással viszik fel

BMEETT Elektronikus alkatrészek 6/29

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszál-as epoxigyanta
2. Réz mintázat: fotolitográfiával kialakított
3. Forrasztásgátló maszk: szitanyomtatással viszik fel és fotolitográfiával mintázzák
4. Feliratok, pozícióábrák: szitanyomtatással viszik fel
5. Alkatrészek beültetése: kézi, gépesített

BMEETT Elektronikus alkatrészek 7/29

A SZERELT NYOMTATOTT HUZALOZÁSÚ LEMEZ FELÉPÍTÉSE

1. Hordozó, pl. FR4 üvegszál-as epoxigyanta
2. Réz mintázat: fotolitográfiával kialakított
3. Forrasztásgátló maszk: szitanyomtatással viszik fel és fotolitográfiával mintázzák
4. Feliratok, pozícióábrák: szitanyomtatással viszik fel
5. Alkatrészek beültetése: kézi, gépesített
6. Forrasztás: hullámforrasztás, újraömlésztéses forrasztás

BMEETT Elektronikus alkatrészek 8/29

FURATSZERELT ALKATRÉSZEK

- Hajlékony vagy merev kivezetésekkel (alkatrészlabakkal) rendelkeznek. A hajlékony kivezetéseket a furatok helyzetének megfelelően méretre vágják és hajlítják.
- A kivezetéseket a szerelőlemez furataiba illesztik és többnyire a másik oldalról forrasztják be. Ezért a csak furatszerelt alkatrészeket tartalmazó áramköröknél megkülönböztetünk **alkatrész-** és **forrasztási** oldalt.

BMEETT Elektronikus alkatrészek 9/29

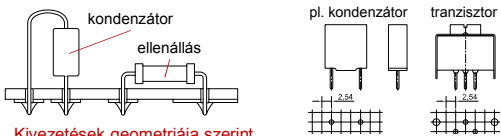

Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

FURATSZERELT ALKATRÉSZEK CSOPORTOSÍTÁSA

- Kivezetések mechanikai tulajdonsága szerint**
hajlékony – furatokhoz hajlítják
mered/fix – tervezett furatok

- Kivezetések geometriája szerint**
axiális
radiális
kerület mentén integrált áramkörök

BMEETT Elektronikus alkatrészek 10/29

DISZKRÉT FURATSZERELT ALKATRÉSZEK (PASSZÍV)

Ellenállás
festékbevonat
fémsapka
kivezetés
érték - színkód
ellenállás réteg
értékbeállító köszörülés

Kondenzátor
fémezés
fegyverzet
műanyag ház
kerámia dielektrikum
kivezetés

Tekercs
festékbevonat
fémsapka
kivezetés
érték - színkód
huzal-tekerceselés

BMEETT Elektronikus alkatrészek 11/29

FURATSZERELT AKTÍV ALKATRÉSZEK

Dióda
Si chip
huzalkötés
anód
katód
kivezetés

LED
févezető chip
huzalkötés
kivezetés

TO-220
nagyteljesítményű FET-ek
huzalkötés
kivezetés

TO-92
általános tranzisztorok
műanyag tok

TO-3
nagyteljesítményű tranzisztorok
fém tok

DIP-14
integrált áramkörök

BMEETT Elektronikus alkatrészek 12/29

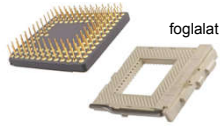
Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

KÜLÖNLEGES FURATSZERELT ALKATRÉSZEK

Nagy kivezetés számú furatszerelt alkatrészek - PGA (Pin Grid Array)

- A kivezetések a tokozás alján, felületi rácsponthozban helyezkednek el (grid array)
- Asztali számítógépek processzorainak tipikus tokozási formája
- Előny: oldható mechanikai kötéssel foglalatba ültethető -> cserélhető

foglalat

Elektro-mechanikus alkatrészek

Csatlakozók
pl. USB

Kapcsolók

Modern aktív eszközök

Szenzorok

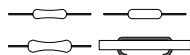
Elektronikus alkatrészek

13/29

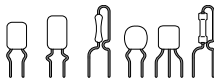
FURATSZERELT ALKATRÉSZEK CSOMAGOLÁSI MÓDJAI

Alkatrész típus

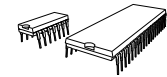
Axiális kivezetésű

Radiális kivezetésű

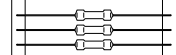

Integrált áramkör

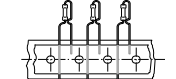

Csomagolás mód

Kétoldalas hevederezés

Egyoldalas hevederezés

Csőtár

Elektronikus alkatrészek

14/29

FURATSZERELÉSI TECHNOLÓGIA

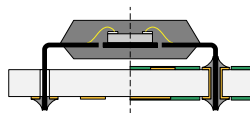
Furatszerelés (Through Hole Technology - THT)

A furatszerelhető alkatrészek kivezetőit a szerelőlemez furataiba illesztik és többnyire másik oldalon forrasztják be.

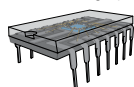
A furatszerelés **hátrányai**:

- a szerelőlemez mindkét oldalát igénybe veszi
- az alkatrészek helyfoglalása nagy
- nagy kivezetőszám (>40) esetén a **beültetés gépesítése nehézkes**:
  - az alkatrészek kiviteli formái igen eltérőek,
  - az alkatrészek kivezetéseinek rasztertávolsága pontatlan.

A szerelés utáni **bekötési művelet** a kézi forrasztás vagy a **hullámforrasztás**.

Dual InLine Package (DIP=DIL)

Szereléstechológiák - forrasztás

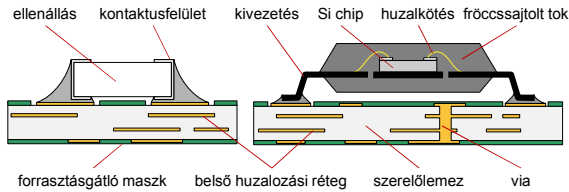
15/29

Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

FELÜLETSZERELT ALKATRÉSZEK (SMD = SURFACE MOUNTED DEVICES)

- Rövid - furatszerelésre alkalmatlan - kivezetésekkel vagy az alkatrész oldalán/alján lévő, kivezetési célú forrasztási felületekkel (kontaktusfelület) rendelkeznek.
- Az alkatrészeket a kötött elrendezésű kivezetéseknek („footprint”) megfelelően kialakított felületi vezetékmintázatra (forrasztási felületekre – „pad”) ültetik rá és ugyanazon az oldalon forrasztják be.

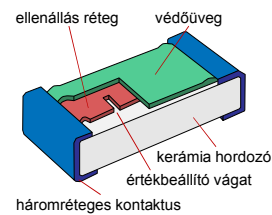

BMEETT

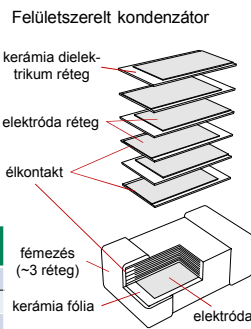
Elektronikus alkatrészek

16/29

FELÜLETSZERELT PASSZÍV DISZKRÉT ALKATRÉSZEK

Méret kód	Méret [mm]	Méret kód	Méret [mm]
1206	3,05 x 1,52	0402	1,02 x 0,51
0805	2,03 x 1,27	0201	0,6 x 0,3
0603	1,52 x 0,76	01005	0,4 x 0,2

BMEETT

Elektronikus alkatrészek

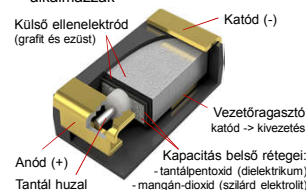
17/29

FELÜLETSZERELT ELEKTROLIT KONDENZÁTOROK

- Alumínium ház
- Négyrétegű szerkezetek
- A fegyverzet anyaga fémfólia
- Az anód felszínét oxidálják (1–10 nm oxidréteg), ez a dielektrikum
- A katód és az anód(+oxid) közé jól vezető elektrolittal átitatott papírt helyeznek
- Élettartamuk rövid az elektrolit kiszáradása miatt

- Tantál elektrolit
- Általában száraz (folyékony elektrolit nélküli) kivitelben készülnek
- Viszonylag kis kapacitású és feszültségű kondenzátorok
- Szűrésre, egyenszint-leválasztásra alkalmazzák

BMEETT

Elektronikus alkatrészek

18/29

Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

TOVÁBBI FELÜLETSZERELT PASSZÍV ALKATRÉSZEK, CSATLAKOZÓK

Tekercs

Csatlakozók

többpólusú

Néhány kiemelt példa.
nagyfrekvenciás

Transzformátor

SATA

HDMI

BMEETT Elektronikus alkatrészek 19/29

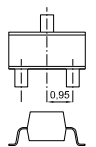

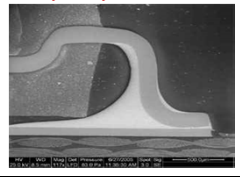
FELÜLETSZERELT AKTÍV ALKATRÉSZEK ÉS INTEGRÁLT ÁRAMKÖRI TOKOZÁSOK

SOT-23

kollektor
epoxi tok
Au huzal
bázis
emitter

Síralátszárny alakú kivezetés

SOIC

kivezetés:
pl. Cu + Sn
Cu + NiPd(Au)
NiFe + Sn

Au huzal
chip
chiptartó

Tokozás célja: a chip védelme és a kapcsolat megeremítése a chip a szerelőlemez között.

1. szintű összeköttetés: a chip és a chiptartó (hordozó) között
2. Szintű összeköttetés: a chiptartó és a szerelőlemez között

BMEETT Elektronikus alkatrészek 20/29

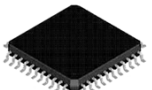
SM IC TOKOZÁSOK OSZTÁLYOZÁSA A KIVEZETÉSEK GEOMETRIÁJA SZERINT

Kerület mentén elhelyezkedő kivezetésekkel rendelkező tokozások (perimeter style)

SOIC – Small Outline IC
(4-16 kivezetés, raszterosztás ~1,27 mm)

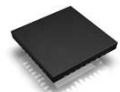
QFP – Quad Flat Pack
(4-256 kivezetés, raszterosztás >0,4 mm)

PLCC – Plastic Leaded Chip Carrier
(8-40 kivezetés, raszterosztás ~1,27 mm)

QFN – Quad Flat No-Lead
(16-32 kivezetés, raszterosztás ~0,4 mm)

BMEETT Elektronikus alkatrészek 21/29

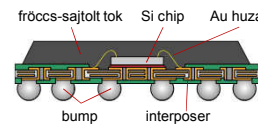
Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

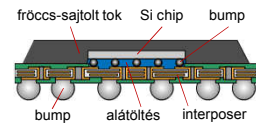
SM IC TOKOZÁSOK OSZTÁLYOZÁSA A KIVEZETÉSEK GEOMETRIÁJA SZERINT

A tok alján egy rács metszéspontjaiban elhelyezkedő kivezetésekkel rendelkező tokozások (area array style)

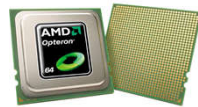
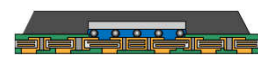
BGA – Ball Grid Array
(16-256 kivezetés, rászterosztás ~1,27 mm)

FC-BGA – Flip-Chip Ball Grid Array
(<1600 kivezetés, rászterosztás ~0,8 mm)

LGA – Land Grid Array
(16-2000 kivezetés, rászterosztás ~0,8 mm)

Elektronikus alkatrészek

22/29

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

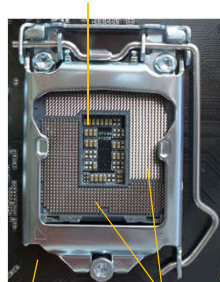
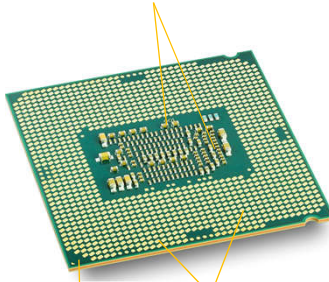

INTEL CORE I7 Skylake – LGA1151

Processzor
felületszerelt kondenzátorok

Processzor foglalat
felületszerelt kondenzátorok

interposer

kivezetés-fémzés

alaplap

foglalat, rugós lamellák

Elektronikus alkatrészek

23/29

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

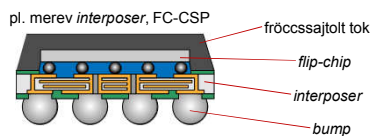

CHIPMÉRETŰ TOKOZÁSOK (CSP – CHIP SCALE PACKAGE)

A CSP definíciója az IPC/JEDEC J-STD-012 szabvány alapján: egy lapkát tartalmazó (single die), felület szerelhető alkatrész, melynek területe nem nagyobb, mint az eredeti lapka 1.2x-e.

Elektronikus alkatrészek

24/29

WE CONNECT CHIPS AND SYSTEMS

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

SZELET SZINTŰ SZERELÉS – WAFER LEVEL PACKAGING

Szelet szintű tokozás: a chip védelem és a **tokozás a darabolás előtt, a teljes szelet** összes chipjén egyszerre kerül kialakításra

1. Si chip gyártása
2. Újraelosztó réteg
3. Chip védelem

Si - szelet
Al kontaktusfelületek

Újraelosztó réteg
~5 μm Cu

Forrasztásgátló maszk
~10 μm benzociklo-bután

BMEETT

Beültetés, tokozás

25/29

SZELET SZINTŰ TOKOZÁS – WAFER LEVEL PACKAGING

Szelet szintű tokozás: **kevés számú kivezető esetén** (5-30) alkalmazzák a **nyomtatott huzalozású lemezek korlátozott rajzolatfinomsága** miatt

4. UBM réteg felvitele
5. Bump felvitel
6. Szelet darabolása!

Si - szelet
UBM réteg, pl. Ti(W)+Ni

Bumpok „area array”

CSP-Chip Size Package

7. Szerelés áramkörre
pl. újraömlésztéses forr.

Si chip bump-ok

ák. szerelőlemez

BMEETT

Beültetés, tokozás

26/29

FELÜLETSZERELT ALKATRÉSZEK CSOMAGOLÁSI MÓDJAI

Felületszerelt ellenállások
- papír szalagtár

SOIC – Small Outline IC
- műanyag csőtár

Felületszerelt kondenzátorok
- műanyag szalagtár

QFP, PLCC, QFN, BGA, LGA
- műanyag tálcátár

BMEETT

Elektronikus alkatrészek

27/29

Elektronikus alkatrészek

ELEKTRONIKAI SZERELÉSTECHNOLÓGIÁK

FELÜLETI SZERELÉSTECHNOLÓGIA

A **felületi szereléstechológia** (Surface Mount Technology) alkatrészeit (Surface Mounted Devices) a szerelőlemez felületén, az alkatrészeket a kötött elrendezésű kivezetéseknek („footprint”) megfelelően kialakított **felületi vezetékmintázatra** (forrasztási felületekre – „pad”) **ültetik rá és ugyanazon az oldalon forrasztják be.**

A felületszerelés **előnyei:**

- azonos funkció mellett sokkal **kisebb méret**
- **nagyobb integráltság**, felületegységre eső funkciók száma nagyobb
- **könnyen automatizálható**, az alkatrészek tok típusai szabványosítottak

A kötési technológia az esetek döntő többségében forrasztás, ritkán (pl. hőre érzékeny alkatrészeknél) vezető ragasztás.

TARTALOMJEGYZÉK

- Elektronikus alkatrészek csoportosítása
- Furatszerelt alkatrészek
  - passzív és aktív alkatrészek, integrált áramkörök
  - csoportosítása a kivezetések mechanikai tulajdonságai és geometriája alapján
  - csomagolási módjai
  - furatszerelési technológia
- Felületszerelt alkatrészek
  - passzív és aktív alkatrészek, integrált áramkörök
  - csoportosítása a kivezetések geometriája szerint
  - csomagolási módjai
  - CSP – Chip Scale Package
  - szelet szintű tokozás – wafer level packaging
  - felületi szereléstechológia
